SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 207/2010-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. augusta 2010 v senáte zloženom z predsedu Jána Auxta a zo sudcov Ľubomíra Dobríka a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť spoločnosti L., a. s., L., zastúpenej advokátom JUDr. M. L., L., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7 CoE/46/2009 z 31. júla 2009 a Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 6 Er/26/2009 z 11. februára 2010 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti L., a. s., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7

CoE/46/2009 z 31. júla 2009 a Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 6 Er/26/2009 z 11. februára 2010 p o r u š e n é b o l i .

2. Ústavný súd Slovenskej republiky z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7 CoE/46/2009 z 31. júla 2009 a naň nadväzujúce uznesenie Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 6 Er/26/2009 z 11. februára 2010 a vec v r a c i a Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

3. Spoločnosti L., a. s., p r i z n á v a trovy konania v sume 303,31 € (slovom tristotri eur a tridsaťjeden centov), ktoré j e Krajský súd v Žiline p o v i n n ý vyplatiť na účet jej právneho zástupcu advokáta JUDr. M. L., L., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 207/2010-12 z 18. mája 2010 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti L., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru uzneseniami Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 CoE/46/2009 z 31. júla 2009 a Okresného súdu Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 6 Er/26/2009 z 11. februára 2010.

Na základe výziev ústavného súdu sa k veci vyjadrili krajský súd a okresný súd.

Krajský súd v podaní sp. zn. Spr. 326/2010 z 10. júna 2010 doručenom ústavnému súdu 14. júna 2010 uviedol, že jeho rozhodnutie spĺňa všetky zákonné podmienky uvedené v § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, a ďalej uviedol, že *„Odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia podrobne rozoberá skutkové a právne závery rozhodnutia okresného súdu vo vzťahu k posudzovaniu jeho (ne)správnosti. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí podrobne hodnotí podstatné skutkové zistenia, ktoré boli významné pre zaujatie právneho záveru, a to najmä, čo je exekučným titulom, kedy exekučný titul nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť, vo vzťahu ku ktorým hodnotí a porovnáva okolnosti, ako podanie návrhu na vykonanie exekúcie, začatie a priebeh exekučného konania a podobne, ďalej hodnotí aj splnenie dlhu povinným s právnym posúdením veci podľa ustanovení Obch. zákonníka, Zmenkového a šekového zákona. Rozhodnutie odvolacieho súdu obsahuje podrobné zhodnotenie výkladu vyššie citovaných ustanovení zákona pri posudzovaní právnej stránky veci - splnenie dlhu povinným, pričom z odôvodnenia vyplývajú logické závery medzi tým, čo bolo zistené a vyhodnotením týchto zistení vo vzťahu k právnemu posúdeniu veci, pričom závery prvostupňového súdu odvolací súd považuje za predčasné. Len iné stanovisko sťažovateľa k posúdeniu problematiky okamžiku splnenia dlhu neznamená, že by v prípade rozhodnutia odvolacieho súdu sa jednalo o rozhodnutie svojvoľné a až arbitrárne, t. j., že by sa odkláňalo napríklad od zaužívanej súdnej praxe, na ktoré sťažovateľ vo svojej sťažnosti ani osobitne nepoukazuje“.*

Okresný súd sa k veci vyjadril podaním sp. zn. Spr. 719/10 z 10. júna 2010, v ktorom sa okrem iného uvádza: «Zo spisu vyplýva, že dňa 21. 01. 2009 bola tunajšiemu súdu doručená žiadosť súdneho exekútora F. R. o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, keď exekučným titulom bol rozsudok tunajšieho súdu 9Cb/62/2006-131 zo dňa 29. 01. 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline 13Cob/217/2007-247.

Súd v zmysle § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z... preskúmal žiadosť o udelenie poverenia a nakoľko nezistil rozpor žiadosti, alebo návrhu na vykonanie exekúcie, alebo exekučného titulu so zákonom, v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku dňa 28. 01. 2009 poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie.

Podaním zo dňa 06. 02. 2009, ktoré bolo tunajšiemu súdu doručené 09. 02. 2009, povinný L., a. s. so sídlom v L., podal námietky proti trovám exekúcie, ktoré odôvodnil tým,

že dobrovoľne splnil to, čo mu bolo uložené exekučným titulom ešte pred nadobudnutím vykonateľnosti exekučného titulu, keď dňa 12. 01. 2009 poukázal bankovým šekom vystaveným Č. a. s. B. na ťarchu bankového účtu povinného v prospech oprávneného sumu 63 155,29 eura. Vzhľadom na toto tvrdenie povinného súd aj bez návrhu uznesením zo dňa 11. 02. 2009, č. k. 6 Er/26/2009-57, povolil odklad exekúcie za účelom zistenia, či tvrdenia povinného o splnení povinnosti pred začatím exekučného konania, ktoré uviedol v námietkach proti trovám exekúcie zo dňa 06. 02. 2009 ako aj v návrhu na zastavenie exekúcie zo dňa 09. 02. 2009, ktoré bolo tunajšiemu súdu doručené dňa 11. 02. 2009, sú pravdivé. Vzhľadom na toto uznesenie preto súd o námietkach povinného proti trovám exekúcie, ktoré boli doručené dňa 09. 02. 2009, nerozhodoval.

Následne dňa 11. 03. 2009 bolo tunajšiemu súdu doručené oznámenie súdneho exekútora F. R. zo dňa 09. 03. 2009 v ktorom súdu oznámil, že povinný po začatí exekučného konania uhradil vymáhanú pohľadávku, a preto súdny exekútor upustil z tohto dôvodu od vymáhania pohľadávky.

Súd vyhodnotil listinné dôkazy tak, že oprávnený, keď podal návrh na vykonanie exekúcie, konal v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, nakoľko v čase vypracovania návrhu na začatie exekúcie disponoval bankovým šekom č..., znejúcim na sumu 63 155,29 eura, pričom v čase vypracovania návrhu na začatie exekúcie oprávnený aj predložil tento šek svojmu peňažnému ústavu na preplatenie a šek bol preplatený dňa 19. 02. 2009. Prvostupňový súd potom vyslovil názor, že oprávnený nedôvodne podal návrh na vykonanie exekúcie, pričom upustiť od exekúcie v zmysle § 46 ods. 3 Exekučného poriadku mohol exekútor iba v prípade, že exekúcia bola začatá oprávnene. Z toho dôvodu uznesením zo dňa 21. 05. 2009 bola exekúcia zastavená, oprávnenému bola uložená povinnosť zaplatiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie a povinnému bola priznaná náhrada trov exekúcie.

Z dôvodu odvolania podaného oprávneným, Krajský súd v Žiline uznesením 7 Co/46/2009-150 zo dňa 31. 07. 2009, uznesenie prvostupňového súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd vyslovil iný právny názor, t. j., že k splneniu dlhu došlo až 19. 02. 2009, kedy bola pohľadávky 63 155,29 eura pripísaná na účet oprávneného.

Vzhľadom na tento názor odvolacieho súdu bolo potrebné rozhodnúť o námietke povinného, ktorú podal proti predbežným trovám exekúcie, ktoré súdny exekútor vyčíslil v upovedomení o začatí exekúcie EX 12/2009-3 zo dňa 02. 02. 2009. O týchto námietkach rozhodol prvostupňový súd uznesením zo dňa 11. 02. 2009, č. k. 6 Er/26/2009-155, pričom účastníci boli poučení v súlade s ustanovením § 201 ods. 2 Exekučného poriadku, že proti tomuto uneseniu odvolanie nie je prípustné. Tvrdenie sťažovateľa, že prvostupňový súd tým, že mu nedoručil uznesenie odvolacieho súdu pred svojim konečným rozhodnutím, mu odňal možnosť navrhnúť vykonanie dôkazov, považujem za neopodstatnené. Prvostupňové uznesenie bolo vydané po tom, ako súdny exekútor upustil od exekúcie. V zmysle § 47 ods. 3 Exekučného poriadku preto súdny exekútor viedol ďalej exekúciu len na trovy exekúcie vo výške vypočítanej podľa § 5 ods. 2 vyhlášky č. 288/95 Z. z. Nakoľko súdny exekútor upustil od vykonávania exekúcie, ktorá podľa stanoviska odvolacieho súdu bola podaná dôvodne, nie je už daný dôvod pre rozhodnutie o zastavení exekúcie. Povinnému preto nebolo odňaté právo „zvrátiť alebo aspoň ovplyvniť konečné rozhodnutie prvostupňového súdu“, nakoľko prvostupňový súd rozhodoval o námietkach proti predbežným trovám exekúcie, ktoré boli vyčíslené súdnym exekútorom v upovedomení o začatí exekúcie. Nakoľko je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, podľa ktorého začala exekúcia dôvodne a exekútor upustil od vykonania exekúcie, bolo potrebné rozhodnúť o vznesených námietkach proti trovám exekúcie. Pri rozhodovaní o námietkach proti trovám exekúcie súd posudzoval správnosť vyčíslenia trov exekúcie v upovedomení o začatí exekúcie. Na rozhodnutie o námietkach proti predbežným trovám exekúcie by tak nemal vplyv výsluch svedkov, ktorých navrhol povinný v sťažnosti, nakoľko pri rozhodovaní o námietkach proti trovám exekúcie súd neposudzuje dôvodnosť exekúcie, ale súlad súdnym exekútorom vyčíslených trov s právnymi predpismi. Vzhľadom na to, že podľa názoru odvolacieho súdu bola exekúcia začatá dôvodne, na základe čoho bolo zrušené rozhodnutie prvostupňového súdu o zastavení exekúcie, tunajší súd musel rozhodnúť o podaných námietkach proti trovám exekúcie. K tvrdeniu povinného, že postupom súdu mu „nepochybne nebola daná žiadna práva ani reálna šanca, argumentovať k zmenenému právnemu názoru odvolacieho súdu“ poukazujem na to, že proti uneseniu odvolacieho súdu nie je odvolanie prípustné.»

Ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde so súhlasom účastníkov konania upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že podstata základného práva priznaného čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého reálne sa domáhať ochrany svojich práv na súde, že tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola označenému právu poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré ustanovenie o súdnej ochrane vykonávajú, a teda že základné právo na súdnu ochranu nespočíva len v práve domáhať sa súdnej ochrany, ale túto aj v určitej kvalite, t. j. zákonom ustanoveným postupom súdu, dostať. Ďalej uviedol, že postup súdov v konaní o veci a jeho kvalita ustanovená zákonom je vyjadrením práva na súdnu ochranu účastníka konania vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy. Napokon zdôraznil, že ochranu základným právam a slobodám poskytujú predovšetkým všeobecné súdy, pričom ústavný súd súdnu ochranu v konaní o sťažnosti poskytuje iba vtedy, ak porušenie procesných práv účastníkov konania chránených zákonmi (napr. Občianskym súdnym poriadkom, Exekučným poriadkom) je súčasne aj porušením základného práva alebo slobody upravených ústavou alebo medzinárodnou zmluvou... (I. ÚS 50/97, I. ÚS 54/97).

Článok 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu o uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súde. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1

dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prejednanie veci (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 21. februára 1975, séria A, č. 18, s. 18, § 36). Právo na spravodlivé prejednanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu. Pokiaľ ide o princíp kontradiktórnosti konania, súdne rozhodnutie je výsledkom konfrontácie medzi stranami, z ktorých každá musí mať možnosť vyjadriť sa a popierať požiadavky, dôkazy a argumenty druhej strany. Kontradiktórny spor znamená možnosť strany popierať (contra dicere) požiadavky a argumenty druhej strany a právo na to, aby sa vypočuli jej argumenty a návrhy. Požiadavky vyplývajúce z princípu kontradiktórnosti definoval Európsky súd pre ľudské práva mnohokrát vo svojej judikatúre, napr. v rozhodnutí vo veci Mantovanelli c. Francúzsko: „... jedným z prvkov spravodlivého procesu v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru je jeho kontradiktórny charakter: každá strana musí zásadne mať možnosť nielen predložiť dôkazy a argumenty, ktoré považuje za nutné, aby jej požiadavky uspeli, ale aj zoznámiť sa s každým dokladom a pripomienkou predloženými súdu za účelom ovplyvniť jeho rozhodnutie a vyjadriť sa k nim“ (rozhodnutie z 18. marca 1997, Recueil 1997, II, s. 436, § 33).

Ústavný súd vychádzajúc zo svojej konštantnej judikatúry zotrváva na stanovisku, že zásadne nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecných súdov, ktoré ich viedli k rozhodnutiu vo veci samej alebo k inému súdnemu rozhodnutiu, ktorým končí konanie pred nimi. Tento prístup je dôsledkom toho, že všeobecné súdy vychádzajú pri prejednávaní a rozhodovaní vecí patriacich do ich právomoci zo zákonnej úpravy a z vlastnej interpretácie zákonov a podzákonných úprav. Ústavný súd je však oprávnený a povinný posúdiť neústavnosť konania a rozhodovania všeobecných súdov vo veciach, v ktorých niet iného nadriadeného alebo opravného súdu, ktorý by chránil základné právo účastníka konania pred súdom nižšieho stupňa (čl. 127 ods. 1 i. f. ústavy).

Ústavný súd k tomu ďalej uvádza, že rozhodnutiu všeobecného súdu (vrátane rozhodnutia všeobecného súdu v exekučnej veci, ktoré sa týka oprávnenosti, resp. neoprávnenosti začatia exekúcie a s tým spojenými trovami exekúcie) musí predchádzať

jeho postup zodpovedajúci garanciám spravodlivého súdneho konania v zmysle príslušných ustanovení ústavy a príslušnej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách (v kontexte danej veci v súlade s dohovorom, najmä v súlade s právom na spravodlivé prejednanie veci).

Sťažovateľka bola účastníčkou exekučného konania (povinnou), ktoré bolo proti nej vedené na základe exekučného titulu-právoplatného a vykonateľného rozsudku okresného súdu sp. zn. 9 Cb/62/2006 z 29. januára 2007 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 13 Cob/217/2007 z 10. decembra 2008, ktoré sa stalo právoplatným 12. januára 2009 a vykonateľným 16. januára 2009.

Zo skutkových okolností daného prípadu jednoznačne vyplýva, že na základe tohto právoplatného rozhodnutia už 12. januára 2009, ešte pred jeho vykonateľnosťou (16. január 2009) bol vystavený bankový šek Č., a. s., B., na ťarchu bankového účtu sťažovateľky. Táto banka odpísala uvedenú peňažnú sumu z bankového účtu sťažovateľky a previedla ju na bankový účet šekovníka - korešpondenčnej zahraničnej banky K. *„na účely krytia“* vystavujúceho sa bankového šeku *„v prospech oprávneného – M., N.“*, ktorý v zastúpení štatutárnym zástupcom tento *„šek na rad*“ prevzal od kuriérskej služby U. B. na adrese svojho sídla už 13. januára 2009 o 08.44 h a toho istého *dňa „tento predložil banke na platenie“*.

Napriek tomu 19. januára 2009 podal právny zástupca oprávneného návrh na vykonanie exekúcie, v ktorom uviedol, že povinný si svoje povinnosti nesplnil a neuhradil istinu a to ani čiastočne, a žiadal, aby súdny exekútor túto istinu, trovy exekúcie a trovy právneho zastúpenia v exekúcii poukázal na bankový účet právneho zástupcu oprávneného.

Dňa 28. januára 2009 okresný súd poveril na vykonanie exekúcie súdneho exekútora, ktorý následne 2. februára 2009 vydal upovedomenie o začatí exekúcie (č. l. 54 súdneho spisu), v ktorom vyzval sťažovateľku, aby v lehote 14 dní od doručenia upovedomenia zaplatila oprávnenému pohľadávku 63 155,29 € a jej príslušenstvo (súdny poplatok za

vydanie poverenia, hotové výdavky, trovy právneho zastúpenia) a trovy exekúcie súdnemu exekútorovi, inak vykoná exekúciu.

Dňa 9. februára 2009 sťažovateľka doručila okresnému súdu *„Námietky proti trovám exekúcie“*.

Dňa 11. februára 2009 okresný súd povolil odklad exekúcie podľa § 56 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) a toho istého dňa doručila sťažovateľka okresnému súdu *„Návrh na zastavenie exekúcie“*, ktorý odôvodnila vo svojej podstate obdobnými dôvodmi, ako to uviedla v námietkach.

Dňa 26. februára 2009 právny zástupca oprávneného oznámil, že 19. februára 2009 došlo k pripísaniu peňažnej sumy (vymáhanej pohľadávky) na účet oprávneného, a preto okresný súd 3. marca 2009 vyzval súdneho exekútora oznámiť, či upustil od exekúcie podľa § 46 ods. 3 Exekučného poriadku.

Súdny exekútor 11. marca 2009 okresnému súdu oznámil, že upustil od vymáhania pohľadávky a v ďalšom konaní exekúcia pokračovala už len pre vymoženie trov exekúcie v súlade s ustanovením § 47 ods. 3 Exekučného poriadku.

Dňa 12. marca 2009 právny zástupca sťažovateľky oznámil okresnému súdu, že trvá na podanom návrhu na zastavenie exekúcie z 11. februára 2009, pretože návrh bol podaný neoprávnene a nedôvodne.

Dňa 17. marca 2009 právny zástupca oprávneného doručil okresnému súdu vyjadrenie (č. l. 120-121), v ktorom oznámil, že nie je žiadny dôvod na zastavenie exekúcie, keďže 11. marca 2009 došlo k upusteniu od exekúcie zo strany súdneho exekútora. Exekúcia bola podľa neho vedená oprávnene.

Uznesením sp. zn. 6 Er/26/2009 z 21. mája 2009 okresný súd exekúciu vedenú pod sp. zn. EX 12/2009 zastavil. Súčasne uložil oprávnenému zaplatiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie v sume 49,34 € a sťažovateľke priznal náhradu trov právneho zastúpenia v sume 1 679, 03 €. Proti uvedenému uzneseniu podal 15. júna 2009 odvolanie oprávnený a proti výroku o trovách konania aj súdny exekútor.

Krajský súd uznesením sp. zn. 7 CoE/46/2009 z 31. júla 2009 rozhodnutie okresného súdu sp. zn. 6 Er/26/2009 z 21. mája 2009 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s odôvodnením, že vystavením šeku (resp. jeho doručením oprávnenému 13. januára 2009) si sťažovateľka peňažný dlh nesplnila, keďže povinnosť zaplatiť sumu 63 155,29 € oprávnenému jej bola uložená do troch dní od právoplatnosti rozsudku (teda do 15. januára 2009). Požadovaná suma však bola pripísaná na účet oprávneného až 19. februára 2009.

Okresný súd uznesením sp. zn. 6 Er/26/2009 z 11. februára 2010 napokon rozhodol tak, že námietkam sťažovateľky proti trovám exekúcie vyhovel, ale len v nepatrnej časti o odmene súdneho exekútora vo výške 2,50 €. V ostatnej časti námietkam sťažovateľky nevyhovel. Okresný súd odôvodnil svoje rozhodnutie v podstate tým, že exekučné konanie bolo 19. januára 2009 začaté oprávnene (bez ohľadu na doručenie bankového šeku sťažovateľky oprávnenému 13. januára 2009). Sťažovateľka preto pod hrozbou vydania exekučného príkazu trovy exekúcie spolu v sume 7 599,56 € napokon uhradila bankovým prevodom 23. februára 2010.

Podstatou sťažnosti sťažovateľky je to, že uznesenia krajského súdu sp. zn. 7 CoE/46/2009 z 31. júla 2009 a okresného súdu sp. zn. 6 Er/26/2009 z 11. februára 2010 *„neobsahujú dostatočné dôvody na základe ktorých sú založené“*, a *„najmä rozhodnutie odvolacieho súdu je svojvoľné a arbitrárne“*.

Namieta aj to, že uznesenie krajského súdu z 31. júla 2009 jej bolo doručené až 17. februára 2010 spolu s uznesením okresného súdu z 11. februára 2010, v dôsledku čoho sa nemala *„možnosť sa k nemu náležite vyjadriť, prípadne navrhnúť dôkazy“,* a tým jej bola *„odňatá faktická a právnu možnosť konať pred súdom“*.

Okresný súd konal tiež na základe takého rozhodnutia krajského súdu, ktoré zrušilo predchádzajúce rozhodnutie č. k. 6 Er/26/2009-130 z 21. mája 2009 (vydané v prospech nej), napriek tomu, že predtým nebolo doručené sťažovateľke ako účastníčke exekučného konania (nenadobudlo ani právoplatnosť a vykonateľnosť).

Podľa názoru ústavného súdu bolo rozhodnutie krajského súdu v odvolacom konaní a v nadväznosti na to nadväzujúce rozhodnutie okresného súdu založené iba na príliš formalistickom výklade práva a i samotné posúdenie skutkových okolností prípadu bolo v rozpore s požiadavkou materiálnej ochrany práv zo strany súdnej moci. Exekúcia bola vedená proti sťažovateľke neoprávnene od samého začiatku a exekučný súd nikdy nemal vydať poverenie na vykonanie exekúcie.

Ustanovenie § 157 ods. 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 167 ods. 2 treba z hľadiska čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. januára 1999, ods. 26 týkajúci sa povinnosti súdov odôvodniť svoje rozhodnutia) vykladať a uplatňovať tak, že aj uznesenie krajského súdu o zrušení rozhodnutia okresného súdu o zastavení exekúcie musí v odôvodnení obsahovať dostatočné a relevantné dôvody, na základe ktorých je vynesené.

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd jednostranne vyhodnotil skutkový stav, keďže sa pri svojom rozhodovaní oprel len o tvrdenie oprávneného, že k splneniu záväzku došlo oneskorene. Nevzal do úvahy predovšetkým to, že sťažovateľka štandardným a zákonným spôsobom (ktorý oprávnený nikdy nespochybnil a navrhnutý spôsob splnenia záväzku aj prijal, keď po doručení šeku tento predložil na platenie banke) a najmä včas začala plniť svoj záväzok na základe právoplatného rozhodnutia, a to ešte pred jeho vykonateľnosťou.

Ak sťažovateľka dala ihneď prvý deň právoplatnosti rozhodnutia príkaz svojej banke na odpísanie peňažnej sumy a vystavila bankový šek na rad, ktorý doručila už na druhý deň do rúk konateľa a zástupcu oprávneného (teda úkony sťažovateľky jednoznačne smerovali

k dobrovoľnému splneniu jej záväzku na základe rozhodnutia všeobecného súdu), v danom prípade nemôže jej postup zakladať žiadnu príčinnú súvislosť s prípadnou oprávnenosťou vydania poverenia na vykonanie exekúcie, a tým oprávnenosťou vedenia exekúcie proti nej napriek tomu, že k splneniu záväzku došlo až po podaní návrhu.

K tomu je potrebné uviesť, že účelom každej exekúcie má byť iba nútená realizácia súdneho alebo iného rozhodnutia v prípade, ak povinný neplní dobrovoľne to, čo mu ukladá exekučný titul. Sťažovateľka v predmetnom exekučnom konaní ako povinná jednoznačne a ihneď prejavila vôľu plniť svoj záväzok, a preto ústavný súd je toho názoru, že exekúcia proti sťažovateľke bola vedená od začiatku neoprávnene, a aj keď krajský súd založil svoje rozhodnutie na opačnom právnom názore, jeho rozhodnutie je v konečnom dôsledku neústavné, a tým aj nespravodlivé a v okolnostiach daného prípadu iba formalistické.

O tejto skutočnosti svedčí aj fakt, že sťažovateľka, ktorá nedala svojím konaním žiadny podnet na začatie exekúcie, by mala znášať značné trovy tejto exekúcie. Sťažovateľka podľa názoru ústavného súdu jednoznačne a promptne prejavila svoju vôľu plniť oprávnenému a ten podľa § 29 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. (zákon zmenkový a šekový) v znení neskorších predpisov jej navrhované plnenie prijal, a keďže oprávnený o tejto skutočnosti vedel a musel aj očakávať splnenie záväzku povinnou, podanie návrhu na vykonanie exekúcie a vydanie samotného poverenia všeobecným súdom pre súdneho exekútora bolo od začiatku nedôvodné, predčasné, a tým aj nelegitímne. Krajský súd a neskôr aj okresný súd preto postupovali v exekučnom konaní aj v rozpore s požiadavkou materiálnej ochrany práv sťažovateľky zo strany súdnej moci.

Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je tiež okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorá okrem iných procesných záruk kladie dôraz aj na zachovanie kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbraní“ (podobne napr. III. ÚS 402/08). Podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacou „rovnosťou zbraní“ je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany.

Podľa názoru ústavného súdu došlo v konaní aj k porušeniu princípu rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania, pretože síce sťažovateľka mohla využívať svoje oprávnenia v konaní (podala námietky proti upovedomeniu o trovách exekúcie, podala návrh na zastavenie konania a podobne), ale napriek tomu sa o rozhodnutí krajského súdu z 31. júla 2009, ktorým bolo zrušené rozhodnutie okresného súdu o zastavení exekúcie (v prospech sťažovateľky) a priznaní trov exekučného konania oprávnenému a súdnemu exekútorovi, dozvedela až vo februári 2010 súčasne s rozhodnutím okresného súdu z 11. februára 2010, ktoré spolu nadobudli právoplatnosť 18. februára 2010. Procesný postup okresného súdu, ktorý jej doručoval rozhodnutie krajského súdu súčasne so svojím rozhodnutím z 11. februára 2010, tiež nesvedčí o správnom a zákonnom postupe pri doručovaní súdnych rozhodnutí podľa Občianskeho súdneho poriadku a podľa skutkového stavu veci všeobecné súdy v danom prípade spravodlivo nezvážili pomer rizika nepriaznivých následkov spôsobených prípadným súdnym rozhodnutím o to viac, že takéto uznesenia všeobecných súdov nemohli byť zo strany sťažovateľky napadnuteľné v riadnom inštančnom opravnom procese.

Ústavný súd tiež uvádza, že neušlo jeho pozornosti, že okresný súd po začatí exekučného konania (pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie) dostatočne neskúmal ani to, či *„Návrh na vykonanie exekúcie bol podaný vôbec oprávnenou osobou“*, ak navyše v čase, keď bol podávaný tento návrh, došlo aj k zmene štatutárneho zástupcu oprávneného.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti preto ústavný súd konštatoval, že uznesením krajského súdu sp. zn. 7 CoE/46/2009 z 31. júla 2009 a naň nadväzujúcim uznesením okresného súdu sp. zn. 6 Er/26/2009 z 11. februára 2010 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva podľa čl. 13 dohovoru.

III.

Ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, rozhodnutie, ktorým bolo porušené základné právo, zruší (§ 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde) a môže vec vrátiť na ďalšie konanie [§ 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde]. V danom prípade na ochranu základného práva sťažovateľky bolo potrebné nielen zrušiť rozhodnutie sp. zn. 7 CoE/46/2009 z 31. júla 2009, ktorým krajský súd zrušil rozhodnutie okresného súdu, ale aj vrátiť vec na ďalšie konanie, aby odvolací súd bez ohľadu na to, v akom štádiu sa v súčasnosti konanie v jeho exekučnej veci nachádza, rozhodol v intenciách právneho názoru ústavného súdu, ktorý je pre krajský súd záväzný.

Obdobne musel ústavný súd zrušiť aj naň nadväzujúce uznesenie okresného súdu sp. zn. 6 Er/26/2009 z 11. februára 2010, ktoré vychádzalo z toho rozhodnutia, bez ohľadu na to, že medzičasom došlo k vráteniu poverenia na vykonanie exekúcie aj k zaplateniu trov exekúcie zo strany sťažovateľky.

V ďalšom postupe je okresný súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde), a to v II. časti v poslednom odseku. Krajský súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 56 ods. 7 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. M. L.

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal z výšky priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2009, ktorá bola 721,40 €. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v sume 120,23 € (za jeden úkon právnej služby) a 2 x 7,21 € režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) a k tomu mu priznal 19 % DPH, pretože právny zástupca je platcom

tejto dane. Úhrada trov konania predstavuje celkovú sumu 303,31 €, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. augusta 2010